GNU/Linux – Obdelava datotek

Kodiranje datotek

- Binarne in tekstovne datoteke.
- Kodiranje ASCII
  - American Standard Code for Information Interchange
  - 1960', 7 bitov
- Razširitve ASCII (8 bitov):
  - ISO-IEC 8859-1 (Latin 1),
  - ISO-IEC 8859-2 (Latin 2),
  - Windows CP-1250,
  - ...

	0	1	2	3	4	5	6	7
0	NUL	DLE	space	0	@	P	`	p
1	SOH	DC1 XON	!	1	A	Q	a	q
2	STX	DC2	"	2	B	R	b	r
3	ETX	DC3 XOFF	#	3	C	S	c	s
4	EOT	DC4	$	4	D	T	d	t
5	ENQ	NAK	%	5	E	U	e	u
6	ACK	SYN	&	6	F	V	f	v
7	BEL	ETB	'	7	G	W	g	w
8	BS	CAN	(	8	H	X	h	x
9	HT	EM	)	9	I	Y	i	y
A	LF	SUB	*	:	J	Z	j	z
B	VT	ESC	+	;	K	[	k	{
C	FF	FS	,	<	L	\	l	|
D	CR	GS	-	=	M	]	m	}
E	SO	RS	.	>	N	^	n	~
F	SI	US	/	?	O	_	o	del

Kodiranje datotek

- Standardi Unicode.
  - Nabor UCS – Universal Character Set.
    - Svetoven nabor znakov, tudi ČŠŽčšž.
  - Kodiranja UTF – Unicode Transformation Format.
    - UTF-8, UTF-16, UTF-32.
  - UTF-8 je razširjen ASCII.
    - Porabi od 1 do 4 bajtov/znak.
    - Podpira samo-sinhronizacijo.

Kodiranje datotek

- Znak za novo vrstico.
  - **`LF`** – Multics, Unix, Linux, FreeBSD, Mac OS X;
  - **`CR+LF`** – DEC RT-11, CP/M, DOS, OS/2, Windows, Symbian;
  - **`CR`** – ZX Spectrum, Commodore, Mac OS (< v.9).
- Kontrolna znaka.
  - **`LF`** – naslednja vrstica;
  - **`CR`** – skok na začetek vrstice.

Obdelava datotek

- Izpis vsebine: **`cat`**, **`less`**, **`head`**, **`tail`**.
- Urejanje vrstic: **`sort`**.
- Permutiranje vrstic: **`shuf`**.
- Odstranjevanje duplikatov: **`uniq`**.
- Številčenje vrstic: **`nl`**.
- Obrat vrstic: **`rev`**.
- Spreminjanje znakov: **`tr`**.

Obdelava datotek

- Obdelava stolpcev: **`cut`** in **`paste`**.
- Štetje besed: **`wc`**.
- Primerjava vsebine: **`cmp`**.
- *Sekanje datotek: **`split`**.
- *Ugotavljanje razlik: **`comm`**, **`diff`** in **`patch`**.

Skriptiranje v

#!/bin/bash

Preusmerjanje

Preusmerjanje

- Standardni vhod
  - **`stdin`**, deskriptor 0.
- Standardni izhod
  - **`stdout`**, deskriptor 1.
- Standardni izhod za napake
  - **`stderr`**, deskriptor 2.

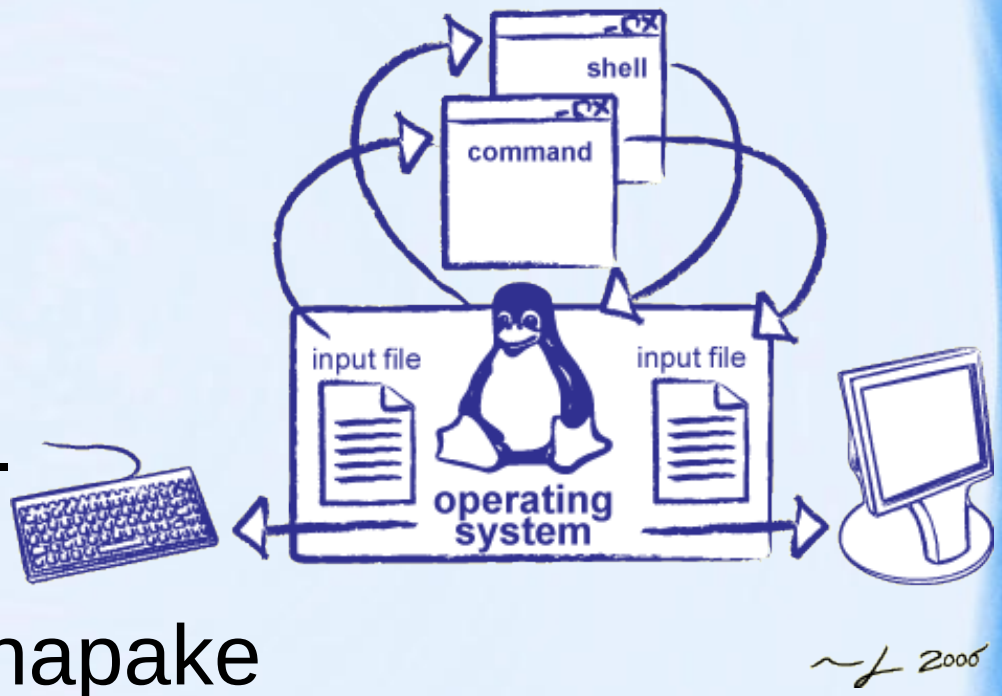

Preusmerjanje

- Preusmerjanje standardnega vhoda
  - *ukaz <datoteka*
- Preusmerjanje standardnega izhoda
  - *ukaz >datoteka*
  - *ukaz >>datoteka*

```
ls > spisek.txt
cat spisek.txt
cat < spisek.txt
ls -lp >> spisek.txt
head < spisek.txt
tail < spisek.txt
```

Preusmerjanje

- Splošno preusmerjanje
  - *ukaz deskriptor<datoteka*
  - *ukaz deskriptor>datoteka*
  - *ukaz deskriptor>>datoteka*
  - *ukaz deskriptor1>&deskriptor2*
- Preusmeritev **`stderr`**
  - *ukaz 2>datoteka*
  - *ukaz* **`1>`***datoteka* **`2>&1`**
  - *ukaz* **`&>`***datoteka*

```
mkdir test 2>/dev/null
mkdir test &>/dev/null
```

Preusmerjanje

- Tukaj dokument
  - *ukaz <<ločilo...*
  - *'ločilo'*
  - *-ločilo (začetni tabulatorji)*

```
cat <<'EOF' >skripta.sh
#!/bin/bash
read -p "Vnesi ukaz: " line
echo Vnesel si: $line
exit
EOF
exit
```

- Tukaj niz
  - *ukaz <<< niz*

```
tr "13579" "02468" <<< $(seq 0 9)
```

Preusmerjanje

- *Cevovod*
  - *ukaz1* **|** *ukaz2* **|** *…* **|** *ukazN*
  - Zajem v datoteko **`tee`**.
  - *Izvajanje ukaza z argumenti **`xargs`**.

```
cat /etc/passwd | cut -d: -f7 | sort | uniq -c | sort -gr | head -3
```

Skriptiranje v

Regularni izrazi

Regularni izrazi

- Vzorci za opisovanje nizov.
- Osnovni in razširjeni RI.
  - Razširjeni nabor je potrebno posebej vklopiti!
- Iskanje v datotekah: **`grep`** in **`egrep`**.
  - **`egrep`** "*regularni izraz*"
- Urejevalnik toka podatkov: **`sed`**.
  - **`sed -r`** '*naslov***`s`***`/ri/niz/`*'.
- *Ukaz **`awk`**.

Regularni izrazi

- Opis enega znaka.

RI	***Pomen***	***Primer***
znak	opisuje samega sebe	
^	začetek vrstice	
$	konec vrstice	
\<	začetek besede	
\>	konec besede	
\b	rob besede	
\B	ne rob besede	
.	poljuben znak	
[*znaki***]**	nabor znakov	**[a-dijs-z]**
[^*znaki***]**	komplement nabora znakov	**[^0-9]**

Regularni izrazi

- Stik in izbira.
  - **`abcd`**, **`a|b|c|d`**, **`00(a|b|c)11`**
- Ponavljanje.

RI	***Št. ponovitev***	***Primer***
`?`	0 ali 1	**`ab?`**
`*`	# >= 0	**`a*b`**
`+`	# > 0	**`a+b+`**
`{`*`n`*`}`	# == *n*	***`ab{3}c`***
`{`*`n`*`,}`	# >= *n*	***`a{2,}b`***
`{`*`n`*`,`*`m`*`}`	*n* <= # <= *m*	***`ab{2,4}c`***